
IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL CBC Y GOGLEDD
01/07/2026

Yn bresennol: Cynghorydd Nicola Roberts (Cyngor Sir Ynys Môn) (Cadeirydd)
Cynghorydd Hugh Jones (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam) (Is-gadeirydd)

Cynghorwyr:

Craig ab Iago (Cyngor Gwynedd), Chris Cater (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Edgar Wyn Owen (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri) ac Alan James (Cyngor Sir Ddinbych)

Prif Swyddogion:

Adrian Walters (Cyngor Sir y Fflint), Dewi Jones (Cyngor Sir Ynys Môn), Paul Mead (Cyngor Sir Ddinbych), Gareth Jones (Cyngor Gwynedd), Dewi Jones (Cyngor Sir Ynys Môn), James Harland (Cyngor Sir Conwy) a Keira Sweeney (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri).

Swyddogion yn bresennol:

Mark Watkins (Swyddog Monitro), Andy Roberts (Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol), Ffion Haf Williams (Uwch Swyddog Gweithrediadau), Elen Wyn Owen (Swyddog Cymorth Corfforaethol), Dewi Morgan (Prif Swyddog Cyllid), Jasmine Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth) a Sera Whitley (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Eraill yn bresennol: Chris Smith (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam).

1. ETHOL CADEIRYDD

PENDERFYNIAD

Ethol y Cynghorydd Nicola Roberts fel Cadeirydd yr Is-bwyllgor ar gyfer 2026/27.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNIAD

Ethol y Cynghorydd Hugh Jones fel Is-gadeirydd yr Is-bwyllgor ar gyfer 2026/27.

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:-

- Y Cynghorydd Richard Jones (Cyngor Sir y Fflint)
- Y Cynghorydd Ifor Glyn Lloyd (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy)

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Nid oedd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

5. MATERION BRYS

Ni chodwyd unrhyw faterion brys.

6. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 26 Ionawr 2026 fel cofnod cywir.

7. DIWEDDARIAD AR Y CYNLLUN DATBLYGU STRATEGOL (CDS) A'R CAMAU NESAF

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol.

PENDERFYNWYD

Nodi cynnwys yr adroddiad hwn a'r cerrig milltir allweddol yn rhaglen y CDS.

Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Diweddarau'r Aelodau ar y cynnydd gyda'r CDS o ystyried bod y gweithdy diwethaf wedi'i gynnal ym mis Mawrth 2026, a bod Etholiadau'r Senedd wedi arwain at roi'r gorau i fusnes ffurfiol y Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC) yn ystod y cyfnod cyn-etholiadol.

TRAFODAETH

Nodwyd mai pwrpas yr adroddiad oedd hysbysu ac atgoffa'r aelodau ar ble roeddem ni arni ar hyn o bryd gyda'r Cynllun Datblygu Strategol (CDS) a ble roeddem yn bwriadu mynd yn y flwyddyn nesaf. Pwysleisiwyd bod eleni yn un bwysig yn wleidyddol ac yn etholiadol, ac felly bod sut waith a pha waith oedd yn digwydd yn y cyfnod hwn yn arbennig o bwysig. Esboniwyd bod llawer o'r gwaith a fwriadwyd ar gyfer y cyfnod hwn yn cynnwys casglu tystiolaeth a gwaith cefndirol, a oedd yn briodol o ystyried bod y flwyddyn yn un dyngedfennol a bod yr etholiadau mis Mai nesaf.

Nodwyd bod pum rhan allweddol i'r adroddiad, gyda'r rhan gyntaf yn canolbwyntio ar fyfyrio ar garreg filltir allweddol sef cymeradwyo'r cytundeb cyflawni ar gyfer y CDS. Nodwyd bod y cytundeb cyflawni wedi'i gyflwyno'n ffurfiol ym mis Chwefror 2026 ac y derbyniwyd cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru yn fuan wedyn. Nodwyd bod gwaith wedi dechrau o ddifri i symud ymlaen gyda'r cytundeb cyflawni.

Roedd ail ran yr adroddiad yn canolbwyntio ar fyfyrio ar berfformiad y llynedd a phenderfynu a oedd yn bosibl hawlio grant perfformiad untro Llywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn o hyd at £200,000 i gydnabod y gwaith a'r cynnydd a wnaed. Cadarnhawyd, o ystyried bod y cerrig milltir wedi'u cyrraedd, bod yr hawliad o'r £200,000 llawn wedi bod yn llwyddiannus, a fydd yn mynd i falansau cyffredinol y CBC i gefnogi pwysau cyllidebol pellach pryd bynnag y gallant digwydd, yn enwedig mewn perthynas â'r CDS.

Roedd trydedd ran yr adroddiad yn canolbwyntio ar ddechrau gwaith o ddifri ar y CDS. Nodwyd bod cerrig milltir wedi'u nodi yn yr adroddiad. Tynnwyd sylw at y ffaith bod y CDS yn ail gam y broses o lunio cynlluniau, a elwid yn 'gyfnod paratoi ac ymgynghori cyn adneuo', oedd yn cynnwys cyfnod recriwtio. Pwysleisiwyd bod y cyfnod presennol yn gam casglu tystiolaeth. Nodwyd y byddai rhan gyntaf y cam hwn yn cynnwys edrych pa wybodaeth oedd eisoes ar gael. Yn y rhan gyntaf hon, nodwyd bod Cyfarfod

Cwmpasu Rhanbarthol wedi'i gynnal gydag Arup a holl gynrychiolwyr awdurdodau lleol ac amrywiol gyrff eraill, gan gynnwys Cyfoeth Naturiol Cymru, a bod cyfarfodydd polisi unigol pellach wedi'u cynnal gyda phob awdurdod lleol i nodi cwmpas, amserlenni ac ehangder y sylfeini tystiolaeth a oedd eisoes ar gael. Esboniwyd y byddai Arup wedyn yn cymryd y sylfeini tystiolaeth hyn ac yn eu cydgrynhoi, eu diweddarau a'u cryfhau i'w defnyddio yn y CDS. Nodwyd y byddai'r gwaith hwn yn cymryd tan ddiwedd cyfnod yr haf ar y cynharaf.

Nodwyd y byddai Asesiad Effaith Integredig (IIA) yn cael ei blethu fel edefyn yn y broses o lunio cynlluniau. Nodwyd y byddai angen i aelodau a oedd yn rhan o lywio eu Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI) perthnasol gynnal yr un broses. Eglurwyd y byddai angen defnyddio Adroddiad Cwmpasu i ddiffinio beth fyddai cwmpas yr Asesiad Effaith Integredig trwy ddiffinio cyfres o feini prawf ar draws ystod o faterion, er mwyn profi'r cynllun sy'n dod i'r amlwg yn erbyn y rhain i weld a yw'n cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar y meini prawf hynny. Tynnwyd sylw at y ffaith y byddai canlyniad y broses hon wedyn yn cael ei defnyddio i fynd yn ôl a gwella'r cynllun ac ailysgrifennu unrhyw bolisiau angenrheidiol.

Nodwyd y byddai canlyniad archwilio'r dystiolaeth a dadansoddi'r bylchau yn arwain at gynhyrchu Adroddiad Prif Faterion. Esboniwyd y byddai'r Adroddiad hwn yn cael ei roi yn ôl i'r awdurdodau lleol fel crynodeb o'r wybodaeth allweddol a'r dystiolaeth allweddol a dynnwyd o'r gronfa sydd ar gael. Nodwyd y byddai'r adroddiad hwn yn golygu y byddai modd cynhyrchu'r data manylion cefndir, gyda'r gobaith y gellid creu porth data rhanbarthol trwy Arup mewn lleoliad canolog i awdurdodau lleol gael mynediad at ddata ar sail ranbarthol.

O ran recriwtio, roedd strwythur ar gyfer recriwtio tîm mewnol wedi'i nodi o fewn costau'r CDS er mwyn bwrw ymlaen â'r cynllun. Mynegwyd nerfusrwydd o fynd ymlaen yn rhy gyflym wrth benodi tîm mewnol oherwydd y ffaith bod y gronfa o gynllunwyr yng nghyd-destun Gogledd Cymru yn fach iawn, ac felly gallai roi pwysau ar yr awdurdodau lleol. Nodwyd bod un disgrifiad swydd wedi'i ysgrifennu ar gyfer Prif Gynllunydd, oherwydd teimlwyd bod mawr angen cefnogaeth yn y maes hwn. O fewn yr adroddiad, nodwyd bod cynlluniau wedi'u gwneud i benodi tîm rhithwir yn ogystal, a fyddai'n cynnwys ymgynghorwyr o Arup.

O ran 'Galwadau am Safleoedd', nodwyd bod y broses hon yn cynnwys diffinio pa fath o safleoedd a pha raddfa yr oeddem yn chwilio amdanynt, boed yn dai, manwerthu, cyflogaeth, neu safleoedd eraill. Pwysleisiwyd ei bod yn bwysig ceisio plethu hyn â phrosesau 'Galwad am Safle' sy'n bodoli neu sy'n dod i'r amlwg. Cadarnhawyd bod sgysiau wedi'u cynnal gyda rhai awdurdodau lleol ar y mater hwn er mwyn sicrhau nad oedd y CBC a'r awdurdodau lleol yn gorgyffwrdd ac yn gwrthdaro, ond yn gweithio mewn ffordd gyfochrog a chyson.

Nodwyd bod rhan olaf y cam hwn yn y cynllun yn cynnwys datblygu ac asesu opsiynau twf a gofodol, gyda'r angen i'r CDS ystyried y materion hyn fel y cânt eu hadnabod mewn Cynlluniau Datblygu Lleol presennol neu sy'n dod i'r amlwg yn ogystal â rhagamcanu twf posibl ymlaen dros gyfnod 25 mlynedd y Cynllun.

Wrth drafod, pwysleisiwyd pwysigrwydd peidio â chymryd Swyddogion Cynllunio o awdurdodau lleol fel rhan o'r broses recriwtio. Tynnwyd sylw at bwysigrwydd cydweithio yn y mater hwn, a thrafodwyd y posibilrwydd o gynnig cyfleoedd secondiad fel dull o gefnogi'r CDS tra'n cadw a hyrwyddo profiad Swyddogion gwerthfawr o fewn Awdurdodau Lleol ar yr un pryd. Mewn ymateb, cytunwyd bod cyfleoedd am secondiad yn ffordd ardderchog o symud ymlaen o ran recriwtio. Ar ben hynny, tynnwyd sylw at

yr awgrym o benodi swyddogion sy'n ymddeol neu'n agos at ymddeol o fewn y CBC ar sail rhan-amser fel strategaeth a allai fod yn hyfyw wrth symud ymlaen.

Nodwyd gan y Cadeirydd bod yr ymateb a'r cynigion yn brin yn dilyn cyfnod o ymgynghori lleol yn ei hetholaeth hi mewn perthynas â safleoedd posibl. Tynnwyd sylw at bwysigrwydd gwahaniaethu rhwng galwadau lleol am safleoedd a galwadau y gofynnwyd amdanynt fel rhan o'r CDS er mwyn osgoi dryswch. I gefnogi'r awgrym hwn, awgrymwyd bod yr Awdurdodau Lleol yn cefnogi'r CBC wrth iddynt fwrw ati gyda'u proses 'Galw am Safleoedd' pe bai'r arian ar gael yn lleol er mwyn hwyluso'r cymorth hwn. Mewn ymateb, nodwyd y byddai angen cynnal trafodaeth bellach i adnabod lefel y cymorth y gall swyddogion mewn Awdurdodau Lleol ei roi o fewn y broses hon, er mwyn sicrhau bod y broses ymgysylltu yn cyrraedd pawb oedd ar gael. Fel rhan o waith Arup, nodwyd y byddai mapio lle mae pob Awdurdod Lleol arni o fewn eu Cynllun Datblygu Lleol eu hunain yn elfen allweddol, a byddai hyn yn helpu i sicrhau y byddai amseriad 'Galwad am Safleoedd' y CDS yn wahanol i'r Awdurdodau Lleol er mwyn lleihau unrhyw ddrws neu ddyblygu.

Mynegwyd pryder mewn perthynas â'r ymateb cyhoeddus negyddol posibl i unrhyw safleoedd tai strategol mawr a oedd yn cael eu cydnabod o fewn y CDS. Cwestiynwyd sut y gallai'r CDS ymateb i deimlad lleol wrth iddo symud ymlaen. Mewn ymateb, nodwyd y gall trothwyon ar gyfer yr hyn a ddiffinnir fel 'strategol' fod yn wahanol o un ardal leol i'r llall. Nodwyd y byddai data sy'n dod i'r amlwg o safleoedd ymgeisiol a chynlluniau adnau sy'n dod i'r amlwg yn ffurfio'r llinell sylfaen ar gyfer y CDS er mwyn osgoi diystyru gwaith lleol. Nodwyd, fel posibilrwydd, y gellid gweithredu'n ehangach trwy beidio â nodi safleoedd â llinellau coch, ond yn hytrach ardaloedd cyffredinol wrth chwilio am dai. Nodwyd hefyd, wrth fynd ymhellach i'r cynllun 25 mlynedd, efallai na fydd yn hyfyw i fod yn rhagnodol na defnyddio llinellau tuedd amcanestyniad hirdymor fel tuedd gadarn o ran tai ar gyfer twf; yn hytrach, efallai y byddai'n fwy addas fel amrediad lle mae'r canlyniad tebygol yn disgyn oddi mewn iddo. Pwysleisiwyd y byddai hyn yn rhoi hyblygrwydd i awdurdodau lleol o ran targedau tai. Mynegodd y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol bryderon o ran amcanestyniadau tai Llywodraeth Cymru a'u cywirdeb, o ystyried eu bod yn gwrthdaro â gofynion tai mewn cynlluniau sy'n dod i'r amlwg.

8. BLAENRAGLEN WAITH Y CDS

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol.

PENDERFYNWYD

Cytuno ar Flaenraglen Waith y CDS.

Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Mae'r Blaenraglen Waith yn nodi calendr o gyfarfodydd ar gyfer y cyfnod hyd at fis Gorffennaf 2027.

TRAFODAETH

Nodwyd bod yr adroddiad hwn yn amlinellu'r dyddiadau allweddol ar y gweill, a bod gwahoddiadau dyddiadur wedi'u hanfon at bob aelod. Nodwyd bod adroddiadau allweddol a ddisgwylir wedi'u hamlygu ar gyfer pob dyddiad, ond mai dangosol oedd y rhain o ystyried y capasiti presennol o ran adnoddau.

Mewn trafodaeth, cwestiynwyd pryd y disgwyliwyd i'r 'Galwad am Safleoedd' ddigwydd, gan y byddai'n rhaid cynnal cyfarfod i drafod hyn. Mewn ymateb, nodwyd na fyddai'r 'Galwad am Safleoedd' yn debygol o fod yn barod cyn yr etholiadau llywodraeth leol. Pwysleisiwyd nad oedd hyn yn achos pryder, gan ei fod yn sicrhau y byddai'r broses yn cael ei chynnal yn gywir ac na fyddai'n creu gwrthdaro â chyfnod yr etholiad. Nodwyd y gellid trafod y broses 'Galwad am Safleoedd' trwy ohebiaeth, er gwaethaf y ffaith na fyddai'r broses yn debygol o ddechrau am beth amser.

Dechreuodd y cyfarfod am 14:00 a daeth i ben am 15:36.

Cadeirydd